

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

n. 50.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

visum etiam recipies) Vix exierat *Almeida* domo, surgit ancilla sana, & utroque videns oculo:

Blasius Mendez in eodem Sancti Pauli oppido periculosè laborabat: ad angore & metu plenum ingressus *Almeida*, languentem excitat his verbis, "Frater mi, ne metuas; ex hac ægritudine non morieris; aduerte tamen animum ad id quod dico; prima post istam ægritudo te auferet; hoc monco vt ex nunc te pares, & cum Deo inuas gratiam.) Vtrumque euenit; surgit prope diem sanus, & anno vertente rursum æger moritur.

Ad Flumen Ianuarij Antonius Correia luctabatur cum morte; in mæstam domum intrat *Almeida*; commotus laments luctuque familiæ dat se orationi; finita prece vocatam Matrem-familiæ solatur, affirmans maritum ex illa ægritudine non moriturum; & ad ægrum, "Permite me, inquit, te his manibus tangere, quæ sæpius tetigerunt pedes magni Patris *Iosephi d' Anchieta*, eius enim gratiâ te sanabunt.) Ita à se amouens beneficij gratiam ab ægro depulit corporis infirmitatem, ab animo suo vanitatem.

Non absimili modo Rodericum Trancozo restituit sanitati; Acutus in pectore dolor respirandi propè abstulerat facultatem, deficiebantque medicorū artes: Iuber *Almeida* recitare orationem Dominicam semel, semel Angelicam salutationē: Tum, "Respice, inquit, in illam Dominam, cuius ad lecti caput habes expressam effigiem; fidenter te committe illi & Sponsō eius Sancto *Ioseph*; Ter deinde ducto Sanctæ Crucis signo, & manu ad doloris locum applicatâ abstergia est confestim ægritudo, redijtque per gradus integra valetudo.

L. Centena sunt eiusmodi his libris sparsa quæ vitæ patrauit, modò in summa penuria longè positus succurrens de quo est longa narratio libri quinti capite tertio; modo ad vota ægrorum præfens nullo interueniente nuntio; modo in tenebris cubile suâ præsentia collustrans, tanquam si clara dies illuxisset; modò quodam quasi imperio, in odò manu ductâ per partem affectam & precando pellens ægritudines; modò naretur bulentum impertita benedictione placans; modò terram modicâ iniecta aquâ fecundans: & terrâ ipsâ sanans quam calcarat pede; etenim Licentiatius Emmanuel Vasconceles ex dolore vehemēti finitri lateris nullam capiēns quietem, apud superuenientem *Almeidam* questus, tulit responsū, se rem Deo commendaturum; & ille abiit; æger autem impatiens moræ, postulat paucillum terræ vbi is recēter fixerat vestigium, & factō emplastro superponit pectori; resedit confestim dolor; alterò verò die cum recrudesceret, eodem apposito remedio penitus euauit.

Iam verò, si prædictiones prænuntiationesque enumerare velimus, non sunt illæ aut minus frequentes, aut minus admirandæ. Præterquam enim quod ea fere omnia quæ recitauimus mixtam habeat præmonstrationem factorum; narrantur & alia de vita, vel morte conuolutura, de itineribus mari vel terra factis vel infactis,

Lib. 5. c. 9.
n. 6.

Lib. 5. c. 3.

Ca. 9. n. 10
& 1.

c. 4. n. 8.

c. 6. n. 8.

c. 4. n. 3.

c. 2. n. 3.

c. 9. n. 15.

& c. 11. n. 4.

Prædictiones
nec.L. 5. c. 3.
n. 1. & 7.

c 3 n 6.
c 4 n 7.
c 7 n 3.
c 9 n 7.
lib 6 c. 4.
p 8. & c. 5.
6. & 7.
Lib. 6. c. 1.
n. 3.

de bellorum successu, & periculis navigationum: In quibus illud est singulare.

Annus huius seculi qua-

dragesimus octauus, septimus erat ex quo Hollandi expulsis Lusitanis incederant *Loandam* Angolæ caput, totoque illo tractu & regno fuerant potiti. Eius anni initio *Saluador Correia de Sa* classem quinque nauium regiarum appulerat ad Flumen *Ianuarij*, vt ex voluntate Regis, collectis ex vicino auxilijs, arcem construeret in *Quicombo*, loco opportuno ad subsidium *Maslangano* imponendum, quo in solo presidio Lusitani remanserant, summa rerum omnium penuria laborantes. Ea erat tunc temporis *Almeida* nostri fama & existimatio vt frequentes ad eum tum venerationis, tum consilij causa accederent. *Correia* in hoc genere deesse non voluit officio: hæsit tamen attonitus cum firmissimè asseuerantem audiret "soluendum esse propediem die *Maij* duodecimo; prouidisse illi Deum navigationem prosperam, victoriam præclaram de hostibus fidei, intercedentibus *Beatâ Virgine Assumptâ*, & *Michaële Archangelo*: hunc inuocaret, & *Arce* potitus, altare illi erigeret tanquam Patrono expeditionis.) *Correia* pro viri auctoritate anxius, rem refert ad Rectorem Collegij, Rector pro potestate quærit ab *Almeida* vnde hæc illi sententia & tam magna fiducia; quando neque haberet *Correia* in mandatis vt hostem lacefferet, neque apparatus congruentem, neque tempus ad diem conditum colligendi militem; præterquam quod *Hollandus* nouum validumque presidium recen-ter vicino *Pernambuco* impoluisset, & haberet ad manum circumiacentes barbaros qui auxiliarentur. *Almeida* omni cum submissione audito Rectore non dubitanter respondet, "Pater Rector, scitne Reuerentia vestra quare ausus sim hoc promittere? Quia Deus Dominus, in Sacramento, quem manibus tenebam dedit mihi hoc sentire, & obligauit dicere: Vestra Reuerentia nil dubitet; permittat ire Generalem, & videbit magnas Dei mitericordias.) similia respondit interroganti Prouinciali, iussisse nimirum Deum dicere. Collectis copijs instruxit *Correia* classem quam potuit; soluit ad diem duodecimum *Maij*; ciuitate *Loanda* potitur 15. Augusti; hostem in Arcem receptum ad æquas adducit conditiones die 21. ante expletam *Virginis Assumptæ* celebritatem; memor vaticinij dedicauit sacrarium *Archangelo Michaëli*; Ciuitas etiam mutato nomine dicta est à *Virginis Assumptione*. Hæc pluribus narrantur quatuor primis capitibus libri sexti; notantur & circumstantiæ dignæ obseruatione. Primum de die duodecimo *Maij*; quo die si non soluisset, superuenientibus à Rege literis, fuisset retentus. Tum cum non pauci de euentu prospero timidè loquerentur, sererenturque sermones de infelici navigatione, constanter affirmabat *Almeida* dandas esse Deo gratias de præclara victoria, signiferum Christi *Michaëlem* de inimicis triumphasse; nuncios rei optatissimos ante celebritatem *Vndecim* millium *Virginum* peruenturos; id quod effectu probatum est.

Lib 6 c 5.
6 7. 8. & c.

Sequuntur deinde prædictiones de faulta navigatione eiusdem *Correia* dum rediret in

ret in Lusitaniam, de infauſta Antonij Themudo, aliaque conſimiles; de coniugijs, deque vitæ instituto Religioſo vel ſeculari capeſſendo, aut retinendo, & pluribus alijs; de ſua etiam prædeſtinatione & mortis tempore; quibus commemorandis inſilire non eſt huius loci.

Quis ex his
fructus
capendus

L I. Etenim in Sanctis vitis vnde iſta naſcantur conſiderare operæ pretium eſt; dona ipſa quoniam neque ambienda ſunt, neque haberi poſſunt niſi gratuito dentur, diuinæ beneficentiæ de prædicandæ ſeruiunt, non imitationi. Ipſa tamen ſua admirabilitate perſtringentia oculos excitant animos ad quandam æmulationem virtutis, quandoquidem & humana fragilitas diuinâ forâ gratiâ ad tantam poteſt exurgere perfectionem quantum in hoc viro videmus, & locupletiffimus Deus nunquam eſt in largiendo remiſſus. Illa ſu ipſius ſubtiliſſima cognitio, ſummaque contemptio, quâ ſe & maximum omnium peccatorem cenſebat, & hominum conſpectu vltiquè indignum; illa corporis aſperriſſima ad vltimam vſque ſenectutem tractatio; ſomni cibi que admiranda parcitas; labor indefeſſus; precandi aſſiduitas, atque in Deo colendo ſubmiſſiſſima reuerentia, ſtimulos admouent ad torporem incuriamque excutiendam, quò in Dei proximique amorem accenſis nihil arduum nihil importunum exiſtimemus quod ad illius gloriam, huius vtilitatem conducatur. Non eſt in noſtra gente ea feritas atque barbaries, aut in montibus horror, aut in agris vaſtitas, aut in vijs inæqualitas, aut in ſaltibus denſitas, aut in regionibus ſolitudo atque inopia, aut Cœli ſolite aſpiratio tam grauis & peſtilens, vt nouo illi Orbi, tam à natura alieno, quàm regione diſiuncto comparari poſſit. Quæcumque tamen hæc ſint, huiusmodi virorum diligenti digniſſimaque contemplatione molliuntur, & propoſitis exemplis nouo operi, noui animi inſtillantur, vt pudeat non ſequi, licet omni ex parte aſſequi non tribuatur. In hac aſpera viuendi ratione, quam deſcripſimus, produxit ætatem *Almeida* ad annos octoginta duos, neque equo vectus in itineribus, neque geſtatus reti; Cumque Superior aliquando minaretur, niſi parere ſibi vellet, nullam in poſterum illi attribuendam eſſe Miſſionem; Reſpondit *Almeida*, " nullum ſe deſugere velle munus quod ex obſequio Dei eſſet aut proximi, pedeſtribus etiam itineribus; etiam cum vitæ periculo experienda illa eſſent; hoc ſui officij eſſe, hunc temporis antiqui fuiſſe morem & conſuetudinem) Cum etiam de Cilicijſ ſollicitaretur ac cæteris corporis aſperitatibus ab admirate Superiore, cui pro poteſtate oſtendenda fuerant omnia; "Hoc non miretur, inquit, R. V. aſſuetudo omnia vincit; Iſta fuerunt mea ſemper arma quibus in Miſſionibus, in locis deſertis, in itineribus difficilibus mihi ab obedientia iniunctis luſtratus ſum cum diabolo. Hęc didici, & hæc à iuuentute me docuerunt primi mei magiſtri, præcipue Sanctus ille Pater *Ioſephus de Ancheta*; neque propterea mihi vnquam deſuere vites ad quæcumque mihi ab Obedientia impoſita; potius hoc modo me ſentio validiorem; & poterit Reuerentia veſtra periculum facere.) Numerabat vero cum hæc diceret an-

Lib. 7. c. 32
n. 12.

Lib. 7. c. 32
n. 4.